

„Edinost“
 z vsa enkrat na dan, razen nedelj in
 praznikov, ob 4. uri zvečer.
 Naročnina znaša:
 za celo leto 24 kron
 za pol leta 12 „
 za šest mesecev 6 „
 za en mesec 1 „
 naročnina se plačevati naprej. Na vsa
 tri leta pred prihodnjim letom se poravnava
 na novo.
 V tiskarnah v Trstu se prodajajo po-
 samne številke po 6 stotink (3 svč.);
 tiska Trsta pa po 8 stotink (4 svč.).

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš
 se računajo po vrstah v petku. Za več-
 kratno naročilo s primernim popustom
 Poslana, samrtnice in javne zahvale do-
 mači oziroma itd. se računajo po pogodbi
 Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
 Refraktovani dopisi se ne sprejemajo
 Rokopisi se ne vračajo.
 Naročnino, reklamacije in oglase spre-
 jemajo **upravnštvo**. Naročnino in oglase
 je plačevati leco Trst.
 Uredništvo in tiskarna se nahajata v
 ul. Carinina št. 12. Upravnštvo, in
 sprejemanje listnatov v ulici Molin
 p. c. št. 3, 11. natisu.

Telefon št. 870.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konzorcij lista Edinost

Natisnila tiskarna konzorcija lista „Edinost“ v Trstu

Se enkrat: nedostaje jim inteligencije — srca.

Da hočemo danes še nekoliko dalje razpravljati o predmetu, kateremu smo posvetili včerajšnji uvodni članek, v to imamo prevažnih vzrokov. Predmet ni zanimiv za nas le z narodno-psihološkega stališča, ampak tudi se stališča našega lastnega narodnega položaja, ali bolje rečeno: nevarnosti, ki groze naši narodni ekzistenci ravno vsled tega našega položaja.

Zanimivost predmeta je že v tem, da moremo tu opazovati kričečo neskladnost v naravi življenja narodov, ko imamo namreč pred seboj izgled, kako se v narodu, ki se je v resnici povzpelo na najvišjo stopinjo kulture, zopet in zopet pojavljajo instinkti, ki so v direktnem nasprotju z isto človeško kulturo. Nemei imajo velik zaklad divnih čednosti, na katerih jih morajo zavidati vsi drugi narodi; pridni so, bistrega uma, podjetni, železno vztrajni, vzorni stvaritelji na polju industrije in obrti, velikani na višinah znanosti in umetnosti, in vendar — niso priljubljeni nikjer. Divi se jim vse, ljubi, tako prav iskreno ljubi jih ne nihče!! Um njihov sili v občudovanje in spoštovanje ves svet, sree njihovo pa odbija vsa koga! Um njihov se povspenja do najvišjih sfer človeškega snovanja, sree pa jim poznale preceenjevanje samega sebe preko vsake mere, sicer je prazno, pusto, ledeno, nezmožno za akcente, ki ogrevajo in pridobivajo druga srea!

Na tem nemškem narodu vidimo narod na najvišji stopinji kulture, a je ostal vendar brez pravnega čuta, brez sočutja, brez zmisla za pravo družih!! Posebljena megalomanija, združena z uprav neverjetno sebičnostjo!

Ni ga naroda, ki bi toliko zahteval od družih narodov širom vsega sveta in ki bi ob enem sam prav čisto nič ne privoščal drugim. Svoje sinove ima raztrešene po vsem božjem svetu, ne le v Evropi, ampak tudi podružih delih sveta in za vse te zahteva gostoljubnost in popolno svobodo v razvijanju, vse pogoje za samolastno narodno ekzistenco, za obrambo svoje individualnosti. Kamor Nemei prihaja, tam hoče imeti svojo nemško šolo, in ako bi mu delali ovire, razkričeval bi to ne le kakor atentat na kulturo, ampak tudi kakor kršenje najprvotnejega človeškega prava. — Ravno nedavno temu je pruski naučni minister izdal naredbo, v kateri povdarja važnost nemških šol v inozemstvu in dolžnost vseh zaveznih držav nemških, da po možnosti povspenjujejo te šole. Snovanje in vzdrževanje

nemških šol, pravi naredba, v inozemstvu je kos zavedne aktivne narodne politike. S tem se utrja nemški ugled v inozemstvu, se utrja čut skupnosti toliko med nemškimi rojaki v inozemstvu samimi, kolikor z domovino.

Nemei zahtevajo torej povsodi, po vsem božjem svetu, popolno svobodo za negovanje svoje individualnosti, doma pa proganjajo svoje lastne podanike poljske narodnosti, proganjajo sodno vsako prizadevanje za ohranitev poljske individualnosti, odrekajo Poljakom celo božjo besedo v materinem jeziku, porablajo barbarsko sredstvo trpičenja otrok za dušenje poljske narodnosti in mečejo matere v ječe, ako so se drznile — imeti usmiljenje s svojimi otročiči! In mi vprašamo sedaj, kaj bi počeli isti Nemei, ki hočejo pošiljati svoje učitelje po vsem svetu, kjer je le kakov njihov rojak, kaj bi počeli, ako bi avstrijski ali ruski vladi prišlo na misel, da bi hotela pošiljati poljske učitelje med Poljake v Nemčiji in snovati šole tem poslednjim?! Kaj bi počeli ti Nemei, zahtevajoči za-se vso svobodo po vseh krajih sveta, ki pa lastnim poljskim podanikom kratijo to svobodo celo v rodbinskem življenju! Ali se ne kaže v tem: nedostajanje vsacega pravnega čuta, ledena brezčutnost in uprav živalska nacionalna sebičnost?! Ali ni tako postopanje v zasmeš isti kulturi, na katere najvišjo stopinjo se je povzpelo nemški narod?! Sami zahtevajoči, naj ves svet spoštuje njihova prava, odrekajo na svoji lastni zemlji drugim celo tista najprvotnejša prava, ki so sveta tudi narodom na najnižji stopinji kulture!

Ko čuje človek o grozdejskih nemških upraviteljev v Afriki, se prijemlje za glavo in strmi, ker ne more umeti, da bi bil narod, stoječi na najvišji stopinji kulture, sploh zmogel takih činov!!

O tem sploh ne treba govoriti, kake se kažejo Nemei v naši državi, kako zahtevajo za-se vse, a drugim ne privoščajo ničesar! Kako naravnato srdito branijo ne le vsako resnično svojo, ampak tudi namišljeno, arogirano pravico. Ne treba govoriti o tem, ker nam sleherni dan prinaša nešteto kričečih izgledov za to.

A afera Wolfova? Ta nečuvni škandal, ki nam odpira pogled v grozen moralen propad!! Povsodi na svetu je rodbinsko življenje svetišče in nikomur nepoklicanemu ni dovoljeno prestopati pragu tega svetišča. Dogodki v krogu rodbinskem, zlasti neprijetni, naj ostanejo tajna za vnanji svet! V aferi Wolfovi pa vidimo, kako členi rodbine sami

vlačijo svoje tajne, svoje šandale na javni trg, kako mati vlačijo pred svet sramoto svoje lastne hčere, zavzemaje se za njega, ki je aje lastni hčeri, ko je bil že zakoniti mož druge žene, vzela — vse, nje žensko čast! — Tu čujemo, kako se javno razpravljajo stvari, o kakoršnjih človek sploh ne govori, ne da bi se ozrl popred, da-li ni kako nedolžno uho kje blizu. Tu vidimo, kako ta mož javno sramoti isto žensko, kateri je pogazil čast, poštenje in dolgo ime, a vidimo tudi, kako se izvoljenci nemškega naroda pripravljajo, da takega človeka dvignejo na pedestal in da mu, izvolivši ga vnovič svojim zastopnikom, dajo slovesno spričevalo — poštenja in popolne vrednosti ter mu ovijejo celo okolo glave gloriole — mučeništva!

Da, to je moralen propad in pogled v ta propad je grozen. In mi stojimo tu kakor pred narodno-psihološko uganjko, ker si je težko tolmačiti, kako more narod na najvišji stopinji kulture pasti tako nizko?!

In vendar ni neznan vzrok temu. Vzrok je isti, ki jemlje Nemeem pravni čut, ki jemlje zmisel za pravico drugih, ki jih dela neobčutne za duševno in tudi telesno trpljenje drugih.

Vzrok je v tem, da ob visoko razviti inteligenciji uma nimajo nikake inteligencije srca. Oni morejo se svojim umom prodirati v najviše probleme znanja, morejo ustvarjati čudesa znanosti in umetnosti, ali srčnega čutstvanja družih ne znajo umevati!!

In s temi Nemei moramo mi Slovenci živeti v dotiki, mi smo tem Nemeem tako rekoč na poti. Nam je v dolžnost, da Nemece jemljemo v svoje račune take, kakoršnji so! Zato smo rekli uvodoma, da predmet, o katerem pišemo, ni zanimiv za nas samo z narodno-psihološkega stališča, ampak tudi, in še posebno, se stališča svoje lastne narodne varnosti in bodočnosti. Element najhujše nevarnosti nemškega gibanja in stremljenja proti Vstoku, preko naših tal in naših glav, je ravno v tem, da so Nemei narod brez inteligencije srca, zбоk česar ne poznajo obzirov, ne spoštujejo nikakega prava in nikake ekzistence drugih, marveč slede z železno doslednostjo in neizprosnostjo Bismarkovi paroli: moč je nad pravico!

V tem je nevarnost nemškega gibanja za nas in ako hočejo avstrijski Slovani, da jih ta nevarnost ne zaloti in zdrobi, naj se jo zavedo in naj o pravem času skrbje za — primerno obrambo.

Politični pregled.

V Trstu, 15. jan. 1902.

Državni zbor se snide zopet — ako je »Politik« prav poučena — brzkone se le proti koncu tega meseca, potem, ko proračunski odsek dovrši razpravo o proračunu. Vlada se nadeja, da bo razprava o proračunu v zbornici sami dovršena do 22. marca, na kar bi — po Velikinoči — zborovali zopet deželni zbori.

Iz proračunskega odseka. V nadaljevanju razprave o proračunu ministerstva za notranje stvari je govoril ministerski predsednik dr. Körber in je izjavil, da vlada v kratkem predloži uravnavno lekarništva, predlogo glede zavarovanja za bolezni, ponesrečenje, starost in invaliditeto, potem zakonska določila glede vsega zavarovalništva in zakon glede izseljevanja. Naznanil je dalje, da se vlada intenzivno peča z izvedbo konvencije glede živine posebno z Nemčijo. Glede vprašanja avtonomije Trentina je dejal, da vlada deluje na to, da bi se isto rešilo ugodno za vso deželo, posebno pa za Trentin.

Posl. vitez Vuković je govoril o razmerah na bosansko dalmatinski meji ter grajal bosansko vlado, ki krši servitutne pravice Dalmatincev. Predlagal je potem nekatere teritorialne spremembe v dalmatinskih okrajnih glavarstvih ter je slednjič povdarjal, da se izseljevanje vrši izključno potom inozemskih parobrodskih družb, ker niti v Trstu niti na Reki ni nikake parobrodne službe za izseljenje, podpiral je resolucijo poslanca Romanowicza glede urejenja izseljevanja z dodatnim predlogom, naj bi se izseljevanje navodilo preko avstrijskih luk, osobito preko Trata.

Odsek je vsprejel odstavke proračuna ministerstva za notranje stvari, ki so bili v razpravi.

O aferi Wolfovi piše »Wiener Sonn- und Montagszeitung«: »G. K. H. Wolf noče resignirati, ne more biti tih, on reklamira dalje in glasno in nestrpo svojo pravico do vodilne uloge v javnem življenju. Z desetero besedami — bramarbazira Wolf — bi mogel izkoreniniti vse zatožbe, ki se oglašajo proti njemu, ali teh desetih besed noče povedati; on meče raje z velikimi besedami okoli sebe v neštetihi člankih, ki pa služijo poprej v vse, nego da bi opravičeval njega.

Alfa in Omega Wolfov ostaja, da je on velik mož, brez katerega nemstvo v Avstriji ne more obstati. Takemu, od previdnosti določenemu možu mora biti vse dovoljeno, tudi kakor propad globoki einzem, ki mu je omogočil, da se je profesorju Seidlu ponudil

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski pisal Avgust Senoa, prevlel M. C-1-č.

I.

»Ali profesor je povsem prav govoril«, je potrdil Evgenij. »Tudi v zapiskih mojega strica je takih misli. E, pa kaj je rekel Dobranić?«

»Nemčič mi je rekel še to: »Naši stari se ne morejo nikakor udati v ta novi nena-dejani svet. Boje se odmakniti od stoletnega kroga v dozdevno jim neznani kraj, ki ga smatrajo le za zračno prikazen. Je seveda tudi polno sebičnežev, ki ne marajo za drugo, nego za svoj razred, za svojo osebo; no Dobranić, zdi se mi, ni tak. Sicer pa, ne, bojte se občevati ž njim zato, ker ne misli, kakor vi. Star pregovor je: »Sto ljudi, sto nravi«, a zopet smo vsi v človeški družbi in mo-ramo živeti skupno. Različno mišljenje nas ne sme ovirati, da ne bi pristojno občevali med seboj. Besnost v socialnem življenju je

znak divjaštva in nekulture, a pravi iskreni radikalizem, svobodnjaštvo do groba najdete poprej pod gladkimi rokavicami, nego v umazani suknji. Dobranić ve, da ste hud Ilirec, ve, da pe-vate gromovite davorije, ve tudi to, da se učite ruski, ali ve tudi to, da ste pameten, prosvetljen mladenič, da, dragi prijatelj, ka-rakter, pa Vas hoče za učitelja. On bi Vas celó hotel vzeti v hišo.

»V hišo?« se je zganil Evgenij kakor iz sna in je pogledal Vladimirja.

»Ne, ne boj se, dragi brate«, se je nam-smehnil Vladimir, »v ta pogoj nisem hotel privoliti. Dokler sva svobodni akademični ptičiči, ne zapustim najinega Tuskuluma pri stari Jagi v »Mletački ulici«. Tu sva iz dečkov postala mladeniča, te zidine so čule najskriteje tajnosti srca najinega, tu sva se krepila in bodrila. Tu ostaneva, dokler naju osoda ne prikuje na določeno mesto v tem svetu.«

»Kedaj, Vladimire, pojdeš torej k Dobraniću?«

»Jutri predpoludne me bo pričakoval. Nu, povej, poznali-li ti te ljudi?«

»Tako«, je prikimal Evgen.

»Pobljže morda?«

»To je — — « je začel in preстал Ev-gen... »Bil sem pri teti Belavički na soareji. Ti veš, da je stara teta polna etikete, jako maščevalna, in da se moram odzvati njenemu povabilu, ker bi me sicer zatožila pri očetu. Moj oče pa je v tem jako ceremoniozen in želel bi, da vsem rojakom in kumom v glav-nem mestu, katerih je cela vojska, vsaj vsaki mesec napravim po eno vizito. Na srečo daje Belavička le vsakega pol leta soareje. Tam sem našel tudi Dobranićeve. Temu je, zdi se mi, leto dli.«

»Pa kaki so ti ljudje?«

»Oče pristen konservativec, višok, mo-čan, debel, slab v nogah, ker trpi na revma-tizmu. To utegnejo biti posledice iz onih dob, ko je z našimi odpešlanci šel na požunski sabor. Pravijo, da je dober jurist, ne pije drugega nego staro vino in igra rad marijaš s starimi gospemi. Rekel bi, da je to Hrvat

iz prošlega stoletja. Gospa je pokvarjen huzarski oficir in tudi ljubi huzarske oficirje. Nosi kratke lase, kadi cigare, pije samo šam-panjca, goni sama konje, noče svilenega krila obleči več nego enkrat. Spi po dnevi in bdi po noči. Najmileja zabava jej je »Makao« in »Pol dvanajst«. Ta gospa kakor da nima moža, a mož, kakor da ne vidi gospe. Pravi gospodar je tvoj bodoči učencec, dečak 14 let. Mati njegova bi ga postavila na torto; ako je komu razbil okno s kamenjem, trdi mati, da nje sin je »genie«. Dečak tolče pesle s palico; ako je kaj zakrivil, zajoče in mati ga prosi za odpusčenje.

»Saj to je nevarna individuum?«

»Ni najnevarnejši.«

»Kdo je bolj?«

»Hči.«

»Kakšna je?«

»Poglej si jo sam! Ali varuj se je!«

»Zakaj?«

»Brate! Ti se lahko vnemaš. Ti si imel že sto grših idealov od Dobranićeve hčere.«

(Pride šc.)

kakor priča na poroki in kakor kum za prvega otroka... Nu, umeti bi mogli, da si je Wolf sugeriral tako menenje o svoji važnosti, konečno bi mogli tudi umeti, da se mu je posrečilo to menenje vcepiti tudi kakim stari in mlajim gospem. Ali na ljudi z zdrlo razsodnostjo more v najboljem slučaju delovati le smešno tisto kazanje na Wolfovo »nadčloveštvo«.

Wolf se je nekdanj z vso gorečnostjo bojeval za liberalne ideje, kakor se je pozneje boril proti Schönererju, kar ga pa ni oviralo, da je na zadnje postal Schönererjev oproda; ali da bi taega žurnalista srednje mere in kričača prevelike mere občeudovali zato kakor velikega moža, v to pa rešiti niti najmanjšega povoda. Do zahtevanja take uloge nima Wolf nobene pravice. Pred pa že do nagrade — nedolžnosti. Za sedaj ostajamo torej pri menenju, da, ako trozveza ni več absolutna potreba za nemško državo, bo tudi Avstrija mogla nadalje ostati brez triogla: Wolf Seidl-Tschane.

Prof. Seidl objavlja v »Tranteauer Wochenblattu« nastopno izjavo: »Laž je, da sem jaz svetoval Wolfu, naj se ustrelji. Isto tako neresnično je, kar govori Wolf o dvoboju. O tem naj sodi nepristransko častno razsodišče«.

»Neue Freie Presse« označuje nastopno Wolfovo krčevito borbo za mandat: »...on se bori proti ženi, ki mu je vse žrtvovala in ki mu hoče sedaj, orodje maščevanja v rokah svojega soproga, vzeti vse: čast in življenje. Ne s sabljo ali samokresom se reši ta čudna zadeva, marveč z glasovnico. Ako Karl Herman Wolf zopet pridobi mandat, potem je podlegla zopet žena, čast in življenje sta rešena. Nekdanj je čast prinašala mandat, sedaj se pa včasih vstvarja čast še le po mandatu. Večina je postala poskusen kamen o časti, in večina nekoliko glasov izbrisava to, kar se je zgodilo«.

Velja, tako je! A kdo je bil tisti, ki je ne le sledil, ampak je hotel še prihiteti one, ki so vsaj politično in zasebno morali tako temeljito postaviti na glavo?! Zato so vsi ti tudi soodgovorni na tem, da je človek, kakoršen je Wolf, postal med Nemci tako velik mož, da ga še proslavljajo radi njega — nemorale.

Poljaki v Nemčiji. Poljaki niso narod, ampak le stranka. To stališče zavzemlje uradniški krogi nasproti Poljakom in s tega stališča uravnava tudi državna oblast svoje postopanje nasproti Poljakom. Oni da so le »stranka«, »poljska stranka« v velikem nemškem organizmu in niti govora ni o kakem narodu, ravnopravnem z Nemci. Tudi nemške novine si jako razbijajo glavo, bi-li o Poljakih govorile kakor o narodu, ali kakor o »stranki«. Ako poljaki listi govore o svojih rojakih kakor o Burih v južni Afriki, pa pravijo nemške novine: To je nekaj čisto drugega, kajti Buri so vsaj do danes ostali kakor narod, a vi...? Seveda, duh nemškega jezika je res ustvaril besedo »Pollackes«, v kateri je obsežno ponižanje, omalovaževanje in zasramovanje. Nemec bagatelizuje Poljake kakor narod, in njihov jezik kakor jezik.

Je-li torej zato beseda »izkorenjuje« moralno zamečljiva? »Ne«, je rekla vlada; »ne«, je rekel nemški narod in v jednem hipu so izgnali početkom osemdesetih let 40.000 Poljakov, ki niso imeli te sreče, da bi pripadali kulturni pruski državi kakor njeni pravni podaniki. In tako gre dalje že dva decenija: Poljak iz kraljevine Poljske ali iz Galicije ne more najti tu med nami, med svojim narodom, gostoljubnost, ter ga kakor »zopernega inozemca« (stalno ime) odpravljajo preko deželne meje, ali ga trpe kakor poljedelea k večjemu nekoliko mesecev radi nepovoljnih odnosov poljedelstva v Nemčiji.

Proračun Rusije. Državni proračun ruske države za tekoče leto izkazuje sledeča števila:

redni dohodki	1.800.784.482 rub.
izredni dohodki	1.800.000 "
dohodki drž. premoženja	143.987.494 "
Skupaj 1.946.571.976 rub.	
redni stroški	1.775.913.481 rub.
izredni	170.658.494 "
Skupaj 1.946.571.976 rub.	

Prebitok rednih dohodkov v razmeri z rednimi stroški znaša 24,871,000 rubljev. Poročilo finančnega ministra o državnem proračunu sklepa z besedami: Iz vsega prej rečenega se da sklepati, da slone naše finance na stalnem ravnotežju proračuna in da se nahajajo v popolnoma zadovoljivem položaju; dalje, da je sistem našega denarja popolnoma

dobro in da se naše železnice ugodno razvijajo. Kljub neugodnim komplikacijam zadnjih let v našem gospodarskem življenju se vendar ne opazuje nikakega hujšanja javne blaginje.

Tržaške vesti.

Odgovor »Novega lista«. Ko so bile »Novice« na zares nelojalen in skrajno tendenciozen način hotele izkoristiti neke članke, ki jih je bil priobčil reški »Novi list« o vseučiliškem vprašanju, da bi s tem naš list očrnil pred slovensko javnostjo, smo povdarjali že mi očitno nedopustnost takega početja. Povdarjali smo, da (v prvo) mi nismo v nikakih takih zvezah z rečenim listom, kakor so neverjetno — korajžno trdile »Novice«, in da (v drugo) to nikakor ne gre, da bi radi posamičnih izjav v novinah proglašali odgovorno vso javnost enega naroda.

V še boljše podkrepljenje svoje obrambe smo bili hoteli že mi, na podlagi posamičnih konkretnih izjav, dokazati, da ravno reški »Novi list« zavzima neko ekscelentno stališče med hrvatskimi novinami, z bok česar prihaja v kontroverze in navskrižja ne le z novinami vladajoče madjarske stranke, ampak tudi z novinami posamičnih opozicijskih frakcij. No, to namero smo opustili, videči, da nam je obramba pred atako od strani »Novice« itak že preveč narastala.

No, sedaj prihaja »Novi list« sam približno s pravimi argumenti, ki smo jih hoteli podati mi.

Piše namreč:

»Po tržaški »Eдинosti« doznajemo, da slovenski list »Novice« trdovratno hujša proti »Novemu listu«, predstavljaje ga kakor sovražnika Slovencev — a veste zakaj?! Ker je bil »Novi list« prinesel neko doposlano mo kritiko akeije za ljubljansko vseučilišče, napisano in vrščeno v najplemenitejem namenu. Ker pa je »Novi list« o hrvatskih stvarih prinesel že veliko ostrih kritik, bi moral biti torej, po modri logiki »Novice«, še hujši sovražnik Hrvatom, nego pa Slovencev!! — Evo, kakó zloba in zavest znata včasih sama sebe izpostavljati smehu!

»Novi list« protivnik slovenskega naroda — a ravno on ima svoj postanek zahvaliti slovensko-hrvatski požrtvovalni slogi, brez katere ne bi bilo morda danes na Reki ni »Novega lista« ni našetis skarne! S takimi insinacijami morejo prihajati le izvestni spletkarji v Ljubljani. — »Novi list« je proti spekulantom svete in proklete dlake, ki utegnejo narodno stvar na Slovenskem dovesti na rob propada. To da! Pa morda se zato tudi dviga na nas ta patrijotična gonja od strani rodoljubnih »Novice« — (Mimogredé bodi omenjeno, da smo tudi mi, in sicer od ljudij načistejega slovenskega rodoljubja, od ljudi, ki stoje že v praktičnem življenju, dobivali izjave o vseučiliškem vprašanju, ki so se bitstveno odkikale od splošnega kurza. Nekateri hranišo še sedaj. Mi se svoje strani bi jih bili radi priobčili, ker smo na stališču, da je za tako važno stvar le koristno, ako se čujejo vsa menenja. Čim obsežnejša je razprava — seveda stvarna, dostojna — tem bolj se bistrijo pojmi, tem bolj se širi obzorje vsej javnosti. No, kakor bi bili radi, vendar nismo priobčili. In ravno zato ne, ker vemo, kako zastrupljeno je naše slovensko življenje vsled odurnega medsebojnega prepira, in smo se torej bali, da bi se dobremu namenu mogli podtikati taki, kakoršnjih ne more imeti, kdor je res sin svojega naroda. Poskus »Novice«, da bi nas pokazale kakor konspiratorje v družbi z »Novim listom« proti interesom slovenskega naroda, priča pač najbolje, kako prav smo imeli in kako opravičen je bil naš strah. Op. ured. »Eдин.«)

Tako je prav! Pišejo nam: Baš oni dan, ko ste se pritožili v »Eдинosti«, da ces. kr. redarstveni uradi na slovenske prošnje izdajajo lažka potrdila — sem imel priliko ogledati si slovensko potrdilo, izdano po e. kr. redarstvenem komisarijatu pri sv. Jakobu. Za prvim sem vdobil v roke še druga taka potrdila. To ni sicer za nas nikaka koncesija, ali vseeno beležimo to s priznanjem, ko vidimo, da je med tolikimi uradi vsaj tu pa tam kakov, ki vsaj do neke mere privošča ravnopravnost tudi našemu jeziku. Radovedni pa smo, zakaj se od onih strank, ki so svoječasno uležile na e. kr. redarstvo prošnje za potrdilo o 10-letnem bivanju, zahtevajo »Domovnice«, predno se jim vračajo dotične

prošnje?! Ali bi se ne dalo ukreniti na kak drugi način, da bi bile strankam prihranjene po dve in več poti na imečevane urade?!

Občni zbor pevskega društva »Kolo« se je vršil minolo nedeljo popoldne v odborovi dvorani »Delavskega podp. društva«. Udeležba je bila taka, da je bila velika dvorana pretesna.

Dosedanji predsednik, gosp. Miloš Kamušič, je pozdravil navzoče v lepem nagovoru, zahvaljujé člene odstopajočega odbora, kakor tudi vse člene društva na vstrajnem in požrtvovalnem sodelovanju v korist društva na sploh — posebno pa na sodelovanju o velikanski slavnosti povodom razvitja društvene zastave.

Dovršivši svoj pozdravni in otvoritveni govor, je g. predsednik pozval tajnika, g. Bukoviča, da prečita letno poročilo o društvenem delovanju. Isto poročilo opisuje precej podrobno slavnost razvitja društvene zastave, kar pa izpuščamo, ozirom na to, da smo to slavnost svoječasno podrobno opisali na tem mestu. Poročilo povdarja, da je društvo priredilo pet manjših zabav, da se je udeležilo korporativno, se zastavo, »Sokolovega« izleta v Devin, kjer je tudi sodelovalo na veselici. Dalje je društveni pevski zbor petkrat nastopil na korist bratskih narodnih društev, istotako dramatični odsek »Kola«.

Poročilo se v toplih besedah spominja pok. ustanovnika in neumornega sotrudnika na društvenem polju, g. Ivana Dolencea, in vrle pevke pok. Frančiške Brginec. Na poziv predsednikov so zborovalci ustali s sedežev in zaklicali »Slava«!

Omenjeno je tudi v tajnikovem poročilu, da je društveni zbor v oddelkih zahajal skoraj vsako nedeljo na večje ali manjše izlete.

Poročilo se topli zahvaljuje vsem društvenim dobrotnikom. Zahvaljuje narodno častnikarstvo za moralno podporo. Posebno se pa zahvaljuje sl. uredništvu »Eдинosti«, ki je slo »Kolu« vedno in drage volje na roko. Slav. »Delavsko podp. društvo« zahvaljuje, ker prepriča »Kolu« pevsko sobo za prav nizko odškodnino.

Po odobrenju tajnikovega poročila, je gosp. blagajnik, J. Rože, poročal o denarnem stanju, ki je povoljno. Društvo je imelo letos nad 10.000 K prometa, seveda največ o priliki razkritja društvene zastave.

Po odobrenju računov je gosp. Kravos v svojem in v imenu vseh navzočih iskreno zahvalil gospoda predsednika, tajnika in blagajnika na izrednem trudu, ki so ga imeli v prošlem letu na korist »Kola« in je obenem zahvalil ves odstopajoči odbor za uzorno vodstvo društva, kar so členi odobrili z živoklicjo.

Na to je sledila volitev novega odbora in so bili izvoljeni z večino glasov: Miloš Kamušič, predsednikom, Anton Vatovec, Fran Kravos, Josip Rože, Josip Kolb, Dragomir Malič, Vekoslav Volčič, Milan Korošec, Anton Podbršek in Ivan Lukančič, odborniki; Anton Svetina, Ivan Škerjanc in Josip Leban, namestniki ter Fran Sever, Fran Sešek in Anton Turk, pregledovalci računov.

Po dovršeni volitvi se je g. predsednik v svojem in ostalih izvoljencev imenu zahvalil na izkazanem zaupanju, priporočivši navzočim, naj delujejo, kakor dosedaj, tudi v bodoče na korist »Kola«.

Odbor se je v svoji prvi seji, dne 14. t. m., konstituiral tako-le: Miloš Kamušič predsednik, Anton Vatovec podpredsednik, Milan Korošec tajnik, Fran Kravos blagajnik, Josip Kolb arhivar in Vekoslav Volčič nadzornik pevskih vaj.

Zastavonošem so imenovani gg. Kravos, Sever in Ferdo Filipič.

Mednarodna razstava ribarstva bo de letoš — kakor smo že omenili v tem listu — od 6. do 12. septembra na Dunaju v dvornem vrtu kneza Schwarzenberga pod pokroviteljstvom Nj. Vis. nadvojvode Frana Ferdinanda d'Este. To razstavo priredi avstrijsko ribiško društvo povodom 8. zborovanja avstrijskih ribičev. V častno predsedstvo so povabljeni najodličnejše osebe, kakor na pr., med drugimi, tudi princ Bavarski, tedni princ Schwarzenberški, predsednik e. kr. kmetijske družbe dunajske, knez Auersperg, naša ministra poljedelstva in trgovine Giovanelli in Call, dunajski župan dr. Lueger itd., v častni odbor pa, med drugimi raznimi odličnjaki, tudi prof. Franke iz Ljubljane. Odbor razstave obstoji iz 43 oseb. Razstava bo razdeljena na 16 oddelkov in ti zopet v razne skupine. Razstavljale se bodo ribe in

vodne živali iz morskih in sladkih vod in ribnih vzgajališč, naravne in umetno izdelane gobe, konzervirane ribe, ribištvu koristne in škodljive živali in rastline, živalska in rastlinska ribja hrana, boleznirib, abnormitete, razna orodja, stroji za izdelovanje, oziroma prirejevanje ribjega mesa, kosti, masti in odpadkov, industrijski izdelki rib, vodnih živali in rastlin, literatura o ribogojstvu itd. itd. Razstava je za vsakogar javna in kdor se je želi udeležiti, mora to prijaviti razstavljalnemu odboru najkasneje do 15. junija t. l. Razsodništvo bo sestavljeno iz samih tu- in inozemskih strokovnjakov ribarstva, ki bo za razstavljene predmete neprizivno prisojalo 7 vrst odlikovanj. Vsakršna vprašanja in dopise je naslovljati: »Fischerer-Ausstellungs-Comité« in Wien, L. Herrengasse 13.

Iz pred naših sodišč. Včeraj zjutraj so se vršile pred tukajšnjim deželnim sodiščem sledeče razprave: 50-letni Anton Škerl iz Ljubljane je bil obtožen radi zločina tatvine; sodišče mu je prisodilo 3 mesece težke ječe z enim postom na mesec in obsojenec pride enkrat na mesec v posebno celico. — 60-letni zidar Marko Perfol iz Trsta je bil oproščen zatožbe radi zločina javnega nasilstva, storjenega z nevarnim žuganjem; bil pa je obsojen na tri tedne ječe radi pijanosti. — 25-letni Dragotin Siegar iz Trsta je moral odgovarjati radi zločina javnega nasilstva; sodišče je toženca oprostilo od zatožbe radi tega zločina, obsodilo pa ga je na 10 dni zapora z enim postom radi prestopka razžaljenja javnih organov.

Drobne vesti. Nesreča na delu. 44-letni zidar Fran Pulger, stanujoči na Greti, je včeraj zjutraj ponesrečil in se nevarno poškodoval. Pulger je namreč delal na neki stavbi pri sv. Ivanu. Ne ve se, kako je nesrečnik izgubil revnotežje in padel na zemljo, 5 metrov globoko. Drugi delavci so hitro poklicali zdravnika z zdravniške postaje, ki je podelil nesrečnežu nujno pomoč. Pozneje so Pulgerja prepeljali v bolnišnico, kjer je bil vsprejet v deseti oddelek.

Zblaznel na parniku. Med potniki, ki so včeraj prispeli iz Benetk v Trst s parnikom »Almisa«, je našel policijski oficijal Krainer, tudi 59 letnega kurjača Tomaža Giertlerja, kateri je na parniku zblaznel. — Siromaka so odpeljali v oddelek za umobolne.

Ponesrečilo se jim je! K Josipu Costantiniju, trgovcu z vinom v ulici sv. Cilino št. 176, je prišel v nedeljo zvečer neki njegov prijatelj ter mu povedal, da v njegovem (Constantinija) stanovanju je prižgana luč. Constantini se je začudil in se hitro podal v svoje stanovanje, kjer je res našel odprta vrata. V stanovanju pa je dobil dva tatova, ki sta se, zazrši lastnika stanovanja — spustila v beg. Constantini je pregledal stanovanje in se je uveril na svoje veliko veselje, da mu tatova nista nič odnesla, ker je o pravem času prišel in tako rešil denar, ki ga je imel v omari, katero sta nepoznana lopova že odpirala. — Stvar je naznanjena policiji.

Grozen spopad z nadzornikom redarjev. Nadzornik redarjev v ulici Scussa, Richtig, šel je včeraj popoldne po neki cesti, ki vodi v Kolonjo. Medpotoma je naletel na dva mladeniča, ki sta se neusmiljeno pretepala.

Nadzornik je posegel vmes in se mu je posrečilo razdružiti pretepača. Eden njiju je ubral svojo pot in mirno odšel; drugi pa ni storil tega. Nadzornik je pozval tudi drugega, naj si ubere nasprotno pot, da se ne snide zopet z nasprotnikom. Mesto vsakega odgovora pa je ta nasilneš udaril s pestjo nadzornika tako močno po glavi, da se je nadzornik skoraj zgrudil na zemljo. Ko se je napadeni nadzornik malo zavel, je povabil napadalca naj mu sledi. Kaj še! Ker ni hotel ubogati, ga je nadzornik prijel za ramo in ponovil povabilo. Ali mož se je kmalu oslobodil nadzornika in ga potem začel obdelovati s pestmi. Prijeta sta se oba. V srditem boju sta padla po tleh in se valjala po prahu. To je trajalo več časa, neki gospod, ki je nekaj časa od daleč opazoval ta nevarni voj, je stekel iskat redarje. Med potoma je naletel na policijskega agenta Schmidt a in redarja Bresengerja, katera je poslal na lice mesta. Ta javna organa sta došla ravno o pravem času, ker je nadzornik v boju s potepuhom že omagoval. Prijeli so ga z združenimi močmi in šele po 20 minutah se jima je posrečilo ukrotiti nasilnika. Odveli so ga pred višega komisarja g. Pertota, kateri ga je vzel na zapisnik. Tu so pogodili, da je

napadalec identičen z 20 letnim Ivanom Peternelli iz Trentina. Odvedli so ga v zapor, kjer vsprejme zasluženo plačilo.

Nadzornik Riechtig je moral — po na svetu zdravniku — ostati v postelji, ker je v boju z nasilnežem dobil več nevarnih ran.

Dražbe premičnin. V četrtek dne 16. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo valed naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za oivilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica del Rivo 15, hišna oprava; ulica del Ponziana 8, hišna oprava; Trebše 12, prešič in voz, ulica Belvedere 12, hišna oprava; ulica dela Zonta 2, tiskarski stroj, ob 11. uri in pol: Rocol 55, hišna oprava; ulica Sette Fontane, hišna oprava; ulica Acquedotto 6, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri zjutraj 6.0 ob 2. uri popoldne 8.97 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 769.0 — Danes plima ob — predp. in ob — pop.; oseka ob — predpoludne in ob — popoldne.

Russkij kružok. Pravila »Russkega kružka« v Trstu je namestništvo odobrilo. Namen tega društva je zaan. Društveni člani so ustanovni, ki plačajo 50 K enkrat za vselej, in pravi člani, katerih prispevke določijo osnivalci občini zbor, oziroma pozneje odbor.

Ustanovni občini zbor se skliče, kadar bo priglašeni vsaj 10 udov.

Dame in gospodje, ki hočejo gojiti ruski jezik, naj torej pridno pristopajo k temu važnemu društvu.

Prijave vsprejema gosp. dr. Edvard Slavik, odvetnik, via del Molino piccolo št. 3, II. n.

Dramatično društvo. Nocoj ob 8 1/2 uri bo pogovor in I. vaja v telovadnici »Tržaškega Sokola«. Vabljeni so torej vsi prejšnji in sedaj na novo vpisani diletantje, da pridejo gotovo, ker se nocoj odredijo redne vaje ter določijo uloge iger.

Vpisovanje novih izvrševalnih členov se vrši jako pridno. Kdor želi, se lahko vpiše tudi nocoj.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu priredi v nedeljo dne 2. februarja t. l. domačo veselico s plesom. — Istega dne priredi veselico tudi pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti se je nabralo v pušici »Konsumnega društva« v Rojanu 12 K 32 st. — Slavé božične praznike v družini Mikeličevi se je nabralo 2 K 20 st.

Plesni venček Kakor je bilo že javljeno, priredi pevsko društvo »Kolo« prihodnjo soboto dne 18. t. m. v dvorani »Mally« ulica Torrente 16, plesni venček za redne in podporne člene društva in za povablence. Poznani prijatelji društva se smejo udeležiti tega venčka tudi brez posebnega povabila. — Vstopnine na ta venček ni nobene. Podpisani upa, da se tega venčka udeležijo vsi podporni in sodelujoči člani obojega spola.

ODBOR

pevskega društva »Kolo«.

Vesti iz ostale Primorske.

× Ča-tinimi kanoniki nadškofijskega kapitlja Goriškega so imenovani od cesarja: ravnatelj osred. semenišča v Gorici dr. Jos. Gabrijelčič, semeniščni profesor Dominik Alpi, dekan na Črniči A. C. bič, župnik v Gradu I. Rodaro in dekan v Tolminu Jos. Kragelj.

× Laška šola v Podgori. V Podgori morajo odpreti laško šolo. Tu se mora spomniti vsakdo usode slov. mestne šole v Gorici, katera je nameščena v stari in gnjili Katinellijski vojašnici Podturnom na skrajni, od ljudni periferiji mesta, kamor stariši ne morejo pošiljati svojih otrok, ako imajo le kolikaj ljubezni do njih. Tu je prilika, da se Lahom vrne ter se postopa z njimi tako, kakor postopajo oni s Slovenci v mestu. Ako je dobra za slovenske otroke na njih lastni zemlji guila Katinellijsva vojašnica, potem mora biti dobra za otroke laških privandrancev v Podgori zadnja podrtja lopa, kje na koncu občine. Ako je kaj mož v Podgori na poklicanih mestih, vedo, kaj imajo storiti. — Ako nas Lah tepejo, jih mi zato ne bomo božali. Tako nespametni ne smemo biti.

Vesti iz Kranjske.

* Pogreb Josipa Nollija je pokazal, koliko ljubezni in spoštovanja je užival po-

kojnik v vseh krogih. Udeležba na pogrebu je bila ogromna. Na čelu so korakali Sokoli z zastavo, potem je sledilo osobe slovenske opere, pevsko društvo »Slavec« z zastavo, osobe nemškega gledališča ter zastopstva raznih društev! Na krsto je bilo položenih vse polno vencev, mej drugimi od osobja slovenske opere, od »Sokola«, od »Narodne tiskarne«, od ravnateljstva nemškega gledališča itd. itd. Pred hišo žalosti in na pokopališču je pelo društvo »Slavec«.

* **Potrjen zakon.** Cesar je sancioniral od deželnega zbora kranjskega sklenjeni zakon glede najetja posojila v znesku štirih milijonov kron v svrhu dotacije zaklada za javne namene in povzdigo kmetijstva na Kranjskem.

* **Neusmiljena mati.** Delavka A. P. je v ulicah na Grad v Ljubljani svojega triletnega sina neusmiljeno pretepavala in ga vrgla enkrat ob zid in enkrat ob tla. Ljudje, ki so to videli, so neusmiljeno žensko naznanili policiji.

* **Nova cerkev na Bledu.** Kakor poročajo iz zanesljivega vira, je ministerstvo že dovolilo, da se na Bledu zgradi nova župna cerkev.

* **Čitalnica v II. Bistrici-Trnovem** vabi na plesni venček, ki ga priredi v nedeljo dne 19. januarja 1902 v prostorih hotela »Mirije«. Na plesu bo svirala vojaška godba polka št. 96. — Pričetek ob 8. uri zvečer.

Vesti iz Štajerske.

— **Mariborski nemški akademiki** naznanjajo, da priredijo v letošnjem predpustu plesni venček. V pripravljalnem odseku čitamo nemška imena: Vogria, Doleček, Fontana, Muršič, Sobotka, Urbaček, Vihar itd. Manjka jim še — »pemske bande«, pa bo vse — nemško.

— **Štajerska kmetijska družba v Gradcu** je dovolila za svinjerejo v Solčavi in Lučah tri mrjasec in devet plemskih svinj. To pa bo menda tudi vse, kar stori ta družba letos za Spodnji Štajar.

— **V Gradcu iščejo mrtvaško glavo.** Ko so l. 1889 prenesli truplo nemškega pesnika Hammerlinga, bilo je le par oseb prisotnih, pa se te so morale oditi iz mrtvašnice, ko je izjavil dr. Kratter, sanitetni svetnik in deželni poslanec, da hoče glavo mrtvecu premeriti. Tačas pa je zgnila pok. pesniku glava ter so le truplo preložili v novi grob. Zadnji čas pa se je vest o ukradeni mrtvaški glavi razširila po Gradcu. Časopisi pišejo dan na dan o tem, celo mestni svet je imel mrtvaško glavo na dnevnem redu. Dr. Kratter ne taji, da je res vzel glavo, toda trdi le, da so mu pokojnikovi sorodniki dali dovoljenje v to. Sedaj se je začelo tudi državno pravdništvu zanimati za stvar ter je začelo preiskavo zoper dra. Kratterja zaradi hudodelstva oskrumbe mrtvecev. Kaj bi čakali Nemci o bestialnosti, če bi se kaj takega pripetilo med Slovenci! Po »Dom.«

Razne vesti.

Kronanje španskega kralja. Španjska se pripravlja na velike svečanosti. V maju tega leta bo kralj Alfonz XIII. proglašen polnoletnim in ga bodo tedaj kronali svečano. V ta namen že sedaj urejajo in restavrirajo v Madridu vsa javna poslopja, a privatniki svoje privatne hiše, dočim se ulica Alcala povsem na novo asfaltira. Program še ni sestavljen, ali znano je že, da kralj Alfonzo na dan kronanja položi svečano temelj nekemu narodnemu umetnemu delu. Na svečanosti bodo zastopane vse vlasti. Nemškega cesarja bo zastopal princ Albert, kralja Frana Josipa pa brat kraljice-regentije.

Venera. Jedna od najsijajnejih zvezd na nebesnem svodu, Venera, je zopet prišla prav blizu naši zemlji in jo je možao večasih razločiti tudi ob svitu dneva. V tej dobi se je ta zvezda primaknila najbliže naši zemlji, kakih — 60 milijonov kilometrov. Lepa — bližina to!

Akademično društvo »Slovenija« na Dunaju priredi svoj IV. redni občini zbor dne 17. jan. in svoj III. izredni obč. zbor dne 22. jan. 1902.

Dnevni red rednega občnega zbora: 1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega in izrednega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva »Triglav«. 3. Poročilo odbora. 4. Volitev novega odbornika. 5. Predlogi. 6. Slučajnosti.

Dnevni red izrednega obč. zbora: Program »Slovenije«. — Local: I. Lichtenfelsgasse »Zum Magistrat«. — Začetek ob 7. uri in pol zvečer. — Slovenski gostje dobro došli!

Brzojavna poročila.

Pemanenčna komisija za trgovinske vrednosti.

DUNAJ 15. (B.) Trgovinski minister je na podlagi odobrenih pravil e. kr. permanenčne komisije za trgovinske vrednosti v prometu vnanje trgovine imenoval med drugimi tudi Riharda pl. Alborija, javnega služabnika tvrdke Giovanni Albori v Trstu, Karola Arasteina, lastnika tvrdke Arastein v Trstu, Josipa Basevija, ces. svetnika, državnega poslance in javnega družabnika tvrdke Giuseppe Basevi, I. Eekhelja, lastnika tvrdke z gobami v Trstu, Alfreda Eckerja, javnega družabnika tvrdke A. Echer v Trstu, Tomaža Schadelook, lastnika tvrdke v Trstu, Josipa Tschurtschenthalerja, ces. svetnika in lastnika tvrdke v Trstu.

Trgovinski minister je na podlagi štatutov e. kr. permanenčne komisije za trgovinske vrednosti notranjega prometa, imenoval Josipa Basevija, Alfreda Eckerja in Josipa Tschurtschenthalerja, vsi trije v Trstu.

Nov šolski nadzornik.

DUNAJ 15. (B.) »Wt. Ztg.« objavlja: Minister za nauk in bogočastje je imenoval nadučitelja Feliksa Morandija v Areo okrajnim šolskim nadzornikom za šolski okraj Tione.

Francozka vlada proti jezuitom.

PARIZ 15. (B.) Kakor javljajo listi, se namerja proganjanje večih členov reda jezuitov v Parizu radi kršenja določil društvenega zakona. Tudi proti pripadnikom jezuitskega reda v Lyonu, Bordeauxu in Marsilji je zaukazana preiskava.

Borba Wolfa za mandat.

GRULICH 15. (B.) Na današnji državnozborni dopolnilni volitvi za volilni okraj Trutnov je bilo v volilnem kraju Grulich oddanih 208 glasov, od katerih je dobil Wolf 148, dr. Bachmann (nemški naprednjak) 53, dr. Čížek 7 glasov.

Iz proračunskega odseka.

DUNAJ 15. (B.) Proračunski odsek je razpravljal danes o obrtnem nadaljevalnem šolstvu. Poročal je poslanec d' Elvert. Dogodki na Španjskem.

PARIZ 15. (B.) Agence Havas javlja iz Barcelone: Delavski nemiri naraščajo: štrajkoveci, oboroženi z noži, palicami in samokreši, so naskočili tovarne, se polastili orodja in so razbili stroje. Meščanska godba je streljala na štrajkovec. Neki zbor delavcev v rudnikih je sklenil nadaljevati štrajk. Sodi se, da bodo mogli ob podporah iz inozemstva nadaljevati štrajk kakih šest mesecev.

BARCELONA 15. (B.) Lastniki tovarna so odposlali senatorjem, poslancem in oblastim spomenico, v kateri izjavljajo, da zadnjikrat apelujejo na razsodnost delavcev ter dostavljajo, da so pripravljene jutri odpreti delavnice in sicer na podlagi 10 urnega dela in z zagotovilom, da se bodo upravičene pritožbe uvaževale. Če pa bodo štrajk in čini strahovanja nadaljevali, potem zaprejo tovarne ter se poslužijo pomoči izseljenja, da se postavijo pod varstvo inozemstva.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 14. (B.) Lord Kitchener poroča iz Johannesburga včerajšnjega dne: Od 6. januarja padlo je 20 Burov, 9 jih je bilo ranjenih, 203 ujetih in 93 se jih je udalo. Dozdeva se, da se je sovražnik v vzhodnem Transvaalu razkropil, če tudi je tam nabral 500 najboljših vojakov, da napade pri Onwacht polkovnika Plumerja. Glavna sovražnikova moč v zapadnem Transvaalu je zapadno od Rustenburga, v Oranju pa ob reki Wilge in severno od Betlehema. Mauro, Lawar in Holet križajo po ozemlju med Javestovnom, Olivalnortom in Ladygrayem v Kaplandiji, kjer se nahajajo mali burski komandi. Na zapadu Kaplanlije odvra se sovražnik proti severu in se ustanovljajo zaloge pivijanda, ki bodo služile kakor oporne točke za bodoče operacije onstran linije trdnjav.

LONDON 14. (B.) Lord Kitchener poroča iz Johannesburga včerajšnjega dne: Četam Bruce Hamiltona posrečilo se je dospeti do treh milj oddaljenosti od Louisa Bothe, ki je v noči med 10. in 11. t. m. pobegnil na nekem vozu. Čete, ki so napravile dolgi marš, sledile so Bothi 7 milj daleč, dokler so bili konji utrujeni. 32 Burov je bilo uje-

ti. (In kaj je povedal Kitchener s tem poročilom? Nič drugega nego to, da so Angleži kakor po navadi, lovili, a nič ulovili. No, za tako operacijo ni treba bogve kaknega poveljniškega talenta. Op. ur.)

Poslano*)

Časi se spreminjajo in s časom spreminjajo se nazori. Pet let je bilo moje delovanje v raznih društvih v prosep naši narodni stvari v Trstu in posebno pri sv. Jakobu. Hkratu pa so prišli nekaterniki do naziranja, da nisem le odveč mej delaveci na narodnem polju, marveč da je moje delovanje naši narodni stvari celo škodljivo. O tem so dotičniki tako prepričani, da me hočejo celo na nehumanen način s pota spraviti in naj velja, kar hoče. S tem store največjo uslugo našim narodnim nasprotnikom, ki me, surovimi in rafiniranimi sredstvi — kakor z mačjimi godbami, s tiranjem pred sodišče (zaradi slovenskega Tantum ergo) niso mogli ugonobiti, ali me vsaj prepoditi iz sv. Jakoba, kjer sem razkričan, kakor provzočitelj in voditelj narodnega gibanja. Dokler so me zasledovali naši politični nasprotniki in... se nisem udal. Ko se mi je pa pričelo podtikati najpogledje reči in ko se mi je pričelo streči po ekzistenci, pa grem! Bodi jim torej! Izjavljam, da polagam vsa odborniška mesta, katera sem zavzemal v raznih društvih. Poizgam predsedništvo v »Delavskem konsumnem društvu«; podpredsedništvo in tajništvo v »Bratovščini sv. Cirila in Metodija«; tajništvo in pevovodstvo v Čitalnici šentjakobski; tajništvo pri »Kmetijski družbi« in predsedništvo pri godbenem odboru. Upam, da me dotičniki puste sedaj pri miru in da mi ne bodo po javnih lokalih žugali, da me spravijo ob službo in kruh, za katere grožnje imam dovolj priči in sem nekatere navedel v zapisnik v seji »Del. kons. društva« dne 13. jan. t. l. v trajen spomin.

Ako so moje zasluge na narodnem polju sploh še zasluge in ako se niso v teku časa prelevile morda v kaj drugega, prepuščam jih z današnjim dnevom tistim, ki po zaslugah hrepenci, pa nimajo v dosegu istih ne moči, ne zmožnosti, najmanj pa poguma. Ob enem naznanjam, da so moja vrata za naprej zaprta za vsakogar, ker se hočem za naprej v prostem času posvetiti le svoji družini, katero sem, žalibog, preobložil z delom v narodne svrhe, zanemarjal. One duhove, katere sem jaz vzemiral in one moče, katerim sem bil trn v peti, pa prosim, da se poslužijo sedaj, vsled mojega odstopa, izpraznjenih odborniških mest. Vsem onim pa, kateri so v mojem delu videli res delo in požrtvovalnost, pa kličem prisrčno: »Hvala za priznanje!«

Fran Rakuša.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo le toliko odgovarja, kolikšr zakon veleva.

Velikanska rastava pohištva in tapecarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana). Moje pohištvo doneseresočo. —

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI z omejenim jamstvom naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela **prvo slov. zalogo pohištva** iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici **Antona Černigoj-a** katera se nahaja v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (na desni strani cerkve sv. Petra). Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst. **TRST** TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea. ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21. Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Izvršaje naroče tudi po posebnih načrtih. **Cene brez konkurence.** ILUSTROVANJ CENIK ZASTONJ IN FRANKO Predmeti postavio se na na obrod all železnico franco

Narodne obleke

(kostumi).

Podpisani javlja, da ima na razpolago 20 narodnih oblek, (12 ženskih in 8 moških) katere izposojuje po primerni odškodnini toliko narodnim društvom, kolikor tudi posameznikom. Ozbistiti se je vsaki dan od 8.—9. zjutraj in od 5. ure pop. naprej pri slugi »Delalskega polpovernega društva«, ulica malega mlina št. 1. I. nadstropje.

ODBOR

pevskega društva „Kolo“ v Trstu.

Pekarna in sladničarna Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pečivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Zaloge moke iz prvih tgerskih mlinov.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijah, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franco.

Skladišče vina ulica Aquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franco na dom po najugodnejih in konkurenčnih cenah.

Švicarska urarska obrt Samo 16 K.

Naznanjamo vsem veščakom, častnikom poštnim, železniskim in redarskim uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo oprejeni edino razprodajo novoiznajdene originalne genfske 14 karatne remont. ure zlatega elektro-plaque, »estav glashütte«. Te ure imajo protimagnetične precizne k

urni stroj so najtančnejše regulirane in preskušene in dajamo z vsako uro 3-letno pisemno jamstvo. Okrov ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovcov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-krat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in veščaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pisem. Cena uri za gospode ali dame le 16 kron poštnina in colnina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejam možniček od usnja. Krasne in moderne verižice od zlatega plaque za gospode ali dame (tudi ovratnice) po 3.—5.— in 8.—K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj vreden česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po postnem povzetju ali predplačilu. Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur „Chronos Basel (Švica)“**. Za pisma v Švico je staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

!!!NOVOST!!!

Ure budilnice „Crawal“

z brušenim zrealom (visoko 30 cm.) gld. 2-90 s kazalom, ki se ponoči sveti gld. 3-20. Te budilnice so krasne in so lepše od vseh drugih. Ob jednem ponuja žepne ure budilnice (v velikosti navadne žepne ure), ki se nahajajo v krasnih nikljastih pokrovih in so vsakomur koristne, ki ima opravljati točno službo. Te ure se zamorejo uravnati na vsako minuto.

Vdobi se iz tovarne ur

Salo Schener Krakovo, Stradom 6.

Jamstvo na 3 leta! Cenik gratis in franco! Kar ne ugaja, denar nazaj.

Odlikovan z dvema zlatimi in bronastimi kolajnam

FRAN HLAVATY

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzoru izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu, stojeća pod zaštitom občine slob. in kr glavnog grada Zagreba, otvorila je

GLAVNO ZASTUPSTVO

za Istru, Gorico, Trst i Dalmaciju sa sjedištem u Puli.

Upozorujemo svakog valjanog kućegospodara, da sve svoje zgrade i pokretne osigura proti požaru i šteti od groma kod „Croatia“ već načela radi, da novac ne ide v tuđinu.

Osiguranja se primaju uz vrlo nizke cene i dobro jamstvo.

Mjestni zastupnici traže se u svim selima i gradovima Istre, Gorice, Trsta i Dalmacije. Ponudbe se šalju na

Glavno zastupstvo „Croatia“ u Puli.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrška je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in pripravljanje drog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
- 12 sladničarn, pekarn, tovarn za biškote in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd. Perilnice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, sardine,

Mline, Podjetja za napravljanje soli, Tovarne za debuti zamaške, Stiskalnice olja, Naprave za vodno slo, Tovarne za šumeče vode, Distilerije, Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Žrebanje
že jutri

Loterija za ogrevalne sobe
glavni dobitnik 40.000 kron
vrednosti.

Srečke
po 1 krono.

priporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & C.o. Mercurio
Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiff-
mann, Josip Zoldan.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
tvrška

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti giedališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih suovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

„Andemo de Franz“

krēma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . „ „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorikimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družinam se pošlja na dom od 10 litrov naprej: **Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.**

Priporoča se tudi krēmarmem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kleij

in

ISTRSKI TERAN.

ki se toplo priporoča družinam, gosp. krēmarmem in restavratorem.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

KARLO PERTOT

kamnosek

nasproti pokopališču pri Sv. Ani.

Izdeluje iz istrskega in kraškega kamenja vsakovrstne najnavadnejše do najfinjše izdelke.

Priporoča se slavni občinstvu za vsakovrstne napisne plošče in nagrobne spomenike.

Sprejema naročbe za stavbinske in druga v to stroko spadajoča dela.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Važno oznanilo!

Podpisani smatrajo si v dolžnost javiti slavnemu občinstvu, da so dalmatinska črna, bela, Opolo in istrska vina, ki se prodajajo v njihovi zalogi v Trstu, ulica delle Legna št. 6 (v dvorišču), analizovana in stavljeni pod stalno kontrolo zavoda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva za notranje stvari. Zato se stavlja na vse sode in buteljke kontrolna in garancijska znamka za pristnost vina. To oblačilo je izdalo visoko c. kr. ministerstvo za notranje stvari radi pregestega kvarjenja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v naši zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in in konvalescentom, vsled česar se mora zahtevati vedno le garancijsko znamko.

Z vsem spoštovanjem

Braća Buj,
Split-Trst.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

— Kožuhar in izdelovalec kap —

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zbob.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.

(Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati, modrei, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurška zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovi.

Fran Wilhelmov
odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja c. kr. dvornega zalagatelja

NEUNKIRCHEN (Spodnje avstrijsko.)

Se dobiva v vseh lekarnah v zavrtku po 2 K. avst. velj.